

Posamezne številke:
Navadne Dine — 75,
ob nedeljah Din 1.50.

TABOR
nedeljni
datum
mesec
zemstvo D. o.
D 11.50, na
inzerati po
Naroča se pri upr.
MARIBOR, Jurčičeva ul.

Posamezne številke:
Navadne Dine — 75,
ob nedeljah Din 1.50.

sv. licejske knjigarnice
v Ljubljani

Poslana plačana v gotovini.

BOR

Posamezne številke:
Navadne Dine — 75,
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon Interurb. št. 274.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi ulici št. 4, pritličje, desno. Telefon št. 24. — SHS poštomatovalec račun št. 11.787.
Na naročila brez denarja se ne odziva. — Rokopis se ne vrača.

Leto: III.

Maribor, torek 14. novembra 1922.

Številka: 258.

Konec afere princa Gjorgja.

Princ se podvrže in prosi kralja oprostjenja.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Sinoči se je vršila seja min. sveta pod osebnim predsedstvom kralja. Po seji je izdalo vladno predsedništvo sledeči komunikacij: Danes ob 18. uri se je sestel min. svet pod predsedstvom Nj. Vel. kralja, da reši vprašanje Nj. kralj. Visočanstva princa Gjorgja. Pred sklepanjem je bilo v min. svetu prečitano pismo, katero je poslal Nj. Vis. princ Gjorgje na Nj. Veličanstvo kralja. Pismo se glasi:

Sandor!

Obžalujem svoje dozdajno postopanje, v katerem sem z objavo neresnic Tebi kot šefu dinastije in države prizadejal neopravičeno žalitve. S tem sem grešil zoper določbe statuta, katerega sem podpisal. Iz tega razloga Te prosim, da izročiš pozabljenju vse, kar je dozdaj bilo, in da si prepričan, da bom v bodoče izpolnjeval vse dolžnosti, katere sem prevzel s podpisom statuta kakor vsi drugi člani hiše.

Gjorgje.

Demisija ministra pravde dr. Markovića.

Nevarnost nove vladne krize.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je sklical za večer popoldne ob štirih nujno sejo ministrskega sveta. Na tej seji je izjavil pravosodni minister dr. Marković, da je prisiljen podati svojo demisijo. Kot vzrok navaja, da je sekcija zakonodajnega odbora, ki je sklepala o odvetniškem zakonu, odklonila predloženi osnutek brez posvetovanja s pravosodnim ministrom in ob njegovi odsotnosti, dasiravno je bil predsednik zakonodajnega odseka posl. Gjonović pravočasno obveščen, da se je moral minister Marković udeležiti večerajšnje

seje ministrskega sveta in ni mogel priti k dotični odborovi seji.

Vlada je dr. Markovićevo demisijo sprejela na znanje, ni pa storila nobenega nadaljnjega sklepa.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Vsi tujkajšnji listi so pričakovali, da bo dr. Marković podal demisijo. Iz viadnih krogov izvemo, da vlada ne bo ugodila tej ostavki, ker bi ji utegnila slediti demisija celokupnega kabineta. Vladni krogi skušajo doseči sporazum in odstraniti nevarnost nove vladne krize. —

Pred prihodom Radićevcev v Beograd.

Beograd, 13. nov. (Izv.) Za jutri se pričakuje tu prihod delegacije Hrvatskega bloka, ki bo, kakor se sodi v tujkajšnji političnih krogih, nadaljevala započeto akcijo za sodelovanje Hrvatov v parlamentu. Zatrjuje se, da prispeje v ta namen v Beograd dr. Mate Drinković, Predavec in Krnjević. Ta delegacija bo imela od plenuma Hrvatskega bloka popolno pooblaščenje sklepati in odločati v tej zadevi. Vest o prihodu Hrvatov je vzbudila

v vseh političnih krogih veliko senzacijo in splošno se pričakuje, da se bodo še tekom današnjega dne vršile važne konference, h katerim bodo povabljeni tudi Stojan Protić in oni politiki, ki se zavzemajo za sporazum. V opozicijskih krogih se zatrjuje, da se skrbno opazuje akcija Hrvatskega bloka in da je mogoče, da bodo stopili v pogajanja s Hrvati tudi oni radikalcji, ki so bili doslej proti sporazumu.

Oživiljenje parlamentarnega dela.

Zanimivo vprašanje glede izročitve Stjepana Radića sodišču.

Beograd, 13. nov. »Pravda« poroča: Predsedstvo Narodne skupščine je zbralo gradivo, ki pride prihodnje dni na dnevni red, da se bo na ta način olahkotilo parlamentarno delovanje. V to svrhu je zahtevalo od vladnega predsedstva vse prošnje in pritožbe, ki so bile vložene na tem mestu. Na dnevni red pridejo nadalje nekateri sklepi imunitetnega odbora. Med njimi je tudi predlog o izročitvi Stjepana Radića sodišču. Med poslanci vlada mnenje, da bi ne bilo umestno ravno v tem trenutku razpravljati o Radi-

ćevi izročitvi, ker bi lahko Hrvatski blok smatral tak sklep za sredstvo, s katerim naj se Radiću prepreči prihod v Beograd. Ta taktika je tembolj zanimiva, ker bi Radić v resnici izkoristil to zadevo in se na ta način opravičil pred svetom, zakaj da ne gre v Beograd. — Na dnevni red pridejo tudi volitve odborov za vse zakonske predloge, ki pridejo v kratkem času pred parlament. V tem oziru je nastal precejšen zastoj in je šele na protest hrvatskih poslancev obnovljeno živahnije delo.

Pred imenovanji velikih županov.

Kandidatura dr. Ploja za velikega župana v Mariboru.

Beograd, 13. nov. (Izv.) »Pravda« javlja: V vladi in v klubih se primanjajo razgovori o imenovanjih velikih županov. Min. komite za dekrete je brez uspeha skušal posredovati glede razdelitve po ključu. Glede imenovanja velikega župana v Mariboru se bo ugodilo želji Samostojne kmetijske stranke, ki podpira kandidato dr. Ploja. V Bosni dobi eno mesto Markovićevo skupina. Od ostalih 31 bi jih dobili demokrati 15 radikalcji pa 16, ker dobe demokrati večje velike županije. Radikalcji so zahtevali 18 in vsled tega še ni prišlo do sporazuma, zlasti ne glede Srbije in južne Srbije. Nadaljna točava je glede imenovanj zveznih na-

čelnikov. Radikalcji bi radi, da bi v velikih županijah (oblastih) z radikalnim velikim županom tudi vsi srezki načelniki bili radikalcji in narobe. Demokraci pa žele mešan sistem. Znakrat se razpravlja o tem, da se razdele velikožupanska mesta po dozdajnem ključu.

BORZA,

Curich, 13. novembra. (Izvirno). Predborza: Pariz 34.85, Zagreb 2.22 $\frac{1}{2}$, London 24.41, Berlin 0.06 $\frac{7}{8}$, Praga 17.35, Italija 24.65, Newyork 546 $\frac{3}{4}$, Dunaj 0.0073, žigossane krone 0.0075, Budimpešta 0.22 $\frac{1}{2}$, Varsava 0.03 $\frac{1}{2}$, Sofija 3.80, Bukarešta 3.50

Spominski dan na neodrešene brate.

Maribor, 13. novembra.

Včerajšnji dan, drugo obletnico žalostnega sporazuma v Rapallu, ki nam je odtrgal najlepša narodna ozemlja na jugu, je praznoval Maribor s spominskim shodom, katerega je sklicala ob 11. uri v Narodni dom tujkajšnja podružnica Jugoslovenske Matice. Obisk je bil le srednji; pogrešali smo posebno mladino, katere je bilo kljub temu, da je tvorila večino, vendar še vse premalo. Žalno zborovanje je otvoril predsednik podružnice Jugoslovenske Matice, g. prof. Ribarič, ki je po pozdravu navzočih v kratkih in jedrnatih besedah obudil bridke spomine na usodni 12. november 1920, ter na naše brate, ki ječe od tedaj onkraj državnih mej. Podal je par primerov in dokazov, kako ne le zavedno, ampak tudi kulturno je ono naše ljudstvo, katero nam je ugrabil italijanski imperijalizem. Povdaril je, da smo pred italijansko okupacijo kljub združenemu zadrževanju Italijanov in Nemcev na jugu vendarle napredovali. Zagotovil pa je obenem tudi, da vsa italijanska nasilja ne bodo pomagala nič — naše ljudstvo v Primorju bo ostalo trdno, neomajno zvesto svojemu narodu, hrepeneč po tistem dnevu, ko mu zasije končno svoboda.

V imenu koroških Slovencev, ki so svojo žalno manifestacijo, katere se 10. oktobra na dan obletnice koroškega plebiscita ni mogla vršiti, združili z žalno manifestacijo za Primorje, je kot drugi govornik nastopil g. prof. Kotnik. Orisal je zbranemu občinstvu težave, preganjanja in zatiranja, katerim so izpostavljeni naši bratje onkraj meje na Koroškem, opisal je pa tudi njihovo obrambno borbo in napredovanje v probujanju narodne zavesti. Zagotovil je, da je koroška nesreča (plebiscit 10. 10. 1920.) rodila le uspeh, kajti koroški Slovenci bi se ne bili tako narodno prebudili, če ne bi bili izpostavljeni sedanjemu trpljenju, kakor so se že in se še bodo do tedaj, ko zasije tudi njim sonce odrešenja.

Tretji je nastopil g. dr. Medved, ki je s svojimi znanimi govorniškimi sposobnostmi naravnost fasciniral vse poslušalce. Govoril je o nepopisnem trpljenju, ki ga morajo prenašati naši bratje v Italiji in v Avstriji, ne da bi se zavzel zanje kulturni svet, dasirav-

no to ni le italijanski in avstrijski, ampak evropski škandal. Kako more kulturna Evropa gledati mirno, kako na barbarski način preganjajo in pobijajo Italijani in Avstrijci naše ljudi na Primorskem in na Koroškem? Ali ni bilo dovolj gorja in trpljenja že v svetovni vojni? Ali se mora to gorje nad našimi nedolžnimi in nesrečnimi brati še nadaljevati? Toda govornik ni le pomiloval, tožil in obtoževal, ampak je tudi — prorokoval! Pesniki — je rekel — so preroki, oni vidijo v svojem pesniškem duhu čisto stvari, ki jih drugi ne vidijo. Tak pesnik-prerok je bil tudi naš goriški slavček Simon Gregorčič. On je prerokoval trpljenje svojih rojakov, toda prorokoval je tudi zmago, odrešenje, dan, ko bo srebrnopena Soča stopila čez bregove ter potopila v svojih valovih zemlje lačne tuje — Italijane. Pozival je ves naš svobodni narod, naj dela za okrepitev države, da bomo mogli nekoč, če ne bo šlo drugače, stopiti z orožjem v roki na Adrijo in na Gosposvetsko polje. Končno je pozval občinstvo, naj se še bolj nego doslej in z vso vnemo oklene Jugoslovenske Matice, naj pa tudi ne pozabi na Družbo sv. Cirila in Metoda, ki mora postati zopet ono, kar nam je bila nekoč.

K besedi se je oglasila končno še gđ. Zalka Kuplen, znana koroška junakinja in narodna delavka, ki je v lepih in zbranih besedah navduševala navzoče na delo za brate onkraj mej naše današnje nepopolne države. Podala je imenom koroških Slovencev zagotovilo, da bodo vztrajali tako dolgo, dokler ne bo na starem knežjem prestolu na Gosposvetskem polju vstoličen prvi slovenski vojvoda — kralj Aleksander I. Ta njena izjava je vzbudila burjo navdušenja in vzklikanja Nj. Vel. kralju Aleksandru. Občinstvo je sledilo vsem govornikom mirno in dostojno, kakor se spodobi za tako žalno manifestacijo, ni pa pri nobenem štedilo z aplavzom in pritrjevanjem. Krog 1/2 na 12. uro je bil shod zaključen in občinstvo se je mirno razšlo, ponavljajoč v srcu prisego: Ne mirujemo, dokler ne bo svoboden zadnji kos naše zemlje na Primorskem in na Koroškem, dokler ne bo svoboden poslednji naš slovenski in jugoslovenski brat!

Socijalistična demagogija v Götzovi dvorani.

Maribor, 13. nov.

Za večer popoldne je sklical socijalistični klub občinskih svetnikov v Götzovi dvorani shod, na katerem so se socijalistični večinarji opravičevali pred svojimi volilci radi svoje zavožene komunalne politike. Prvi je govoril g. župan Grčar, ki je prav dolgovozno razpravljaj o »žlahti« na magistratu pred vojno, o vladnih komisarijih in o vzornem gospodarstvu sedanje večine. Naštevajoč dosedanje uspehe je g. župan povdarjal, da so socijalisti dali urediti pri mestnem vodovodu novo sesalko, da so presrbeči prostore Ljudski univerzi in študijski knjižnici ter da so položili kablje po Koroški cesti in Melju ter proti Lajtersperku. S tem pa je bilo naštevavanje dosedanjih uspehov tudi že pri koncu. O stanovanjskem vprašanju je pono-

vil g. župan že vsakomur znane fraze o nedelavnosti vlade, ki je baje kriva, da se v Mariboru nič ne zida. Opoziciji v občinskem svetu je očital, da nič ne dela, ker je — nesposobna. Za svoja izvajanja je žel g. župan s strani nekaterih socijalistov dolžnostni aplavz.

Za njim je govoril g. Bahun o raznih davčnih načrtih, ki že osrečujejo ali pa še bodo osrečevali mestno prebivalstvo. Seveda pri tem ni pozabil udrihniti po demokratih in vladi.

Shod je bil razmeroma dobro obiskan. Videti je bilo mnogo pristašev drugih strank. Shod pa je ponovno pokazal fiasko socijalistične komunalne politike. G. župan je pri tem mnogo govoril o naslednikih.

Protituberkulozna liga.

Po štirimesečnem odmoru se je v petek zvečer zopet sestal odbor PTLK. Predsednik lige okrajni glavar dr. Lajšič, je v svojem pozdravnem nagovoru naglašal, da delo lige tudi v tem razdobju ni počivalo. Ambulatorij je deloval smotreno in je tako po svojem ustroju kakor po svojem nošanjem poslovanju pridobil sloves, ki sega preko ožjih mej naše pokrajine. Ogleдал si ga je minister za narodno zdravstvo Omerović s svojim sekretirskim načelnikom dr. Štamparjem, ki sta oba očarana izrazila svoje veliko zadovoljstvo nad ambulatorijem ter obljubila pomoč vlade, da se najamči poslovanje tega humanitarnega zavoda. Ta pomoč bo znašala po zadnjih okrog 30 do 40.000 dinarjev letno. — Ker je iz blagajniškega poročila razvideti, da razpolaga dandanes liga z okroglo vsoto 190.000 kron, ki je naložena pri raznih denarnih zavodih, dočim znašajo redni mesečni troški lige za stanarino, sestro, kurivo, zdravila itd. okrog 10.000 kron, ima liga z razpoložljivim zneskom za dobo poldrugega leta zjamčen obstoj in redno poslovanje. Tudi šef zdravstvenega odseka za Slovenijo, dr. Katičič, je posetil ambulatorij in obljubil ligi smotno pomoč. Minister za narodno zdravstvo je zahteval natančno poročilo o delovanju PTL, ki ga je predsednik tudi sestavil in ga odposlal, o premljenega z vsemi v okvirju PTL doslej izdanimi tiskovinami. Ker pripada od bolnikov, ki so se doslej zatekli v oskrbo ambulatorija 30% bolniškim blagajnam Južne železnice, 22% pa okrajnim bolniškim blagajnam, dočim so bili drugi iz mesta ter bližnje in širše okolice, se je predsedništvo lige obrnilo na Južno železnico, okrajno bolniško blagajno in na mestni magistrat s prošnjo za primerno podporo, katera je ligi po neoficijelnih odgovorih tudi zjamčena. Liga se je svojčas obrnila tudi na tukajšnje banke s prošnjo za pomoč. Ker pa se do danes niti ena banka ni odzvala temu vabilu, se sklone, da apelira liga še enkrat na naslov bank. — Šolskim vodstvom se pošljejo na njihovo prošnjo potrebne tiskovine in navodila za nabiranje članov in prispevkov za ligo. — Glede solnčnega ležišča se doselej ni ukrenilo nič, ker blagajniško stanje lige ni bilo jasno in pregledno. S prihodnjo pomladjo pa postane to vprašanje zopet akutno in se bo gotovo tudi uredilo. — Sklene se kontinuirano nabaviti višinsko solnce, čigar nakup je bil že svojčas sklenjen, vendar pa odložen. Ker bi višinsko solnce stalo sedaj okrog 50.000 kron, dočim bi bilo stalo letošnjo spomlad okrog 100.000 kron, je s preložitvijo nakupa prihranjenh ligi krog 50.000 kron.

Iz poročila doc. dr. Matka je posneti, da je ambulatorij ves čas redno posloval, in to nele v prvotno določenih uradnih urah ampak se je ordinacijski čas vsled velikega navalna moral vsakikrat znatno podaljšati.

Poročevalec poda statističen pregled o dosedanjem posetu ambulatorija ter s toplimi besedami naglašajo poštvalno delo in veliko pomoč, s katero so se udeleževali v ambulatoriju zdravniki gg. dr. Jäger, dr. Leinež, dr. Gregorič iz Rogaske Slatine in cand. med. Merčun in Pohar. G. docent poroča nato o svojem načrtu, da se uvede v šolah v statistične svrhe Pirquetova preizkušnja. Koučno se poveljno spominja nadaljnjih darovalcev, ki so s svojimi prispevki pomagali izpopolniti opremo ambulatorija.

Na prošnjo odbora PTL se je gosp. docent dr. Matko odločil, da priredi za zdravnike desetdnevni teoretično-praktični tečaj skupno 20 ur o patološki, kliniki in terapiji tuberkuloze. Ta tečaj se bo pričel z 20. novembrom t. l. Pristopljina za posameznega udeleženca tečaja je določena na 100 Din. Zdravstveni odsek v Ljubljani se bo naprosil, da pozove vse zdravnike, zlasti uradne, da se udeležijo tečaja. — Zdravstveni odsek naj po možnosti krije troške za svoje uradne zdravnike ter naj priporoča udeležbo tudi zdravnikom iz drugih okrajev. Z enakim vabilom se bo obrnila PTL tudi na

okrajno bolniško blagajno Ljubljana-Maribor in na ravnateljstvo Južne železnice, Zdravstvenemu odseku v Ljubljani pa se bo istočasno predlagalo, da za zunanjim zdravnikom za dobo tečaja prosto stanovanje na medicinskem oddelku mariborske bolnišnice na razpolaganje.

Mariborske vesti.

Maribor 13. novembra 1922.

m Nabiralna dneva »Ljudske knjižnice« minulo soboto in nedeljo sicer nista imela zaželjenega uspeha, ker se je žal prigrasilo premalo nabiralk in je bilo v nedeljo deževno vreme. Požrtvovalne nabiralke in nabiralci pa so vendar nabrali takšno svoto, da bo mogla knjižnica izpolniti najnujnejše vrzeli. Na pomlad, ko bodo zopet toplejši dnevi, pa bomo nabiralno akcijo obnovili v širšem obsegu, da tako polagoma omogočimo Mariboru pravo velikomestno Ljudsko knjižnico. Vsem ki so kakorkoli pripomogli h tokratnemu lepemu uspehu nabiralnih dni, pa izrekamo iskreno hvalo, posebno gđ. nabiralkam in nabiralcem za ne baš prijetno delo. Vodstvo.

m Lisinski, ki priredi v nedeljo, dne 19. novembra koncert v Götzovi dvorani, je koncertiral lansko leto v poletju na Dunaju. O njem je napisal »Musikalischer Kurier«, Wien 3-VI. 1921 sledčo kritiko: Zbor se odlikuje z nenaravno polnodonečnostjo, visoko tehniko in s precizijo, ki je pri nas skoraj ne poznamo (brez neprijetnega drila), kar omogoča močne umetniške učinke. Glede kvalitete prevladajo moški glasovi. Njih lepota spominja na ruske zборе. Prednašane pesmi nikakor lahke aji udobne, so bile veličastno uglašene, čisto intonirane. In »Slobodna Tribuna« je pisala 31. maja med drugim: Koncert »Lisinskega« našega prvega jugoslovenskega zbora, je pravi kulturni čin, ki bo ostal dostojno zabeležen v zgodovini komponista in zbora na čast dirigentom.

m Zdravniško predavanje. Kakor že objavljeno, se vrši v sredo dne 15. novembra ob pol 8. uri v mali kazinski dvorani zanimivo predavanje, namenjeno najširšim ljudskim slojem. Predaval bo šef zdravnik okrajnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani g. dr. Bleiweis: O glivicah kot povzročiteljih bolezni in kako se obranimo nalezitva. Predavanje bo pojasnjevano s slikami in risbami.

m Mariborske trgovce opozarjamo še nkrat na trgovski sestanek Slovenskega trgovskega društva, ki se vrši v torek 14. novembra ob 8. uri zvečer v restavraciji Maribor. Predavata gg. Mohorič in Puljevič.

m Člane šahovskega kluba in prijatelje šaha opozarjamo na sestanek, ki se vrši danes (v pondeljek) zvečer ob 20. uri v kavarni Central. Na dnevnem redu so važne zadeve iz šahovskega gibanja.

m Radi navijanja cen pri novem vinu je danes bilo zopet sodišču ovadenih 7 gostilničarjev.

m Dva drzna vlomna v Gosposki ulici. Danes 13. novembra zjutraj je hišnica vogalne hiše v Gregoričevi in Gosposki ulici obvestila v Maistrovi ulici stanujočega krojaškega mojstra g. Kokalja, da so zadnja vrata, ki vodijo v njegovo delavnico, odprta. G. Kokalj je takoj pohitel v svojo delavnico, kjer ga je čakalo hudo presenečenje. V delavnico so čez noč vdrl vlomilci in popolnoma izpraznili izložbeno okno in veliko omaro ter odnesli blaga v vrednosti 100.000 K. Pri natančnejšem ogledovanju se je dognalo, da so tatje vlomili troje vrat; z železnim dletom so izdrli prst doje vijake, s katerimi so bile pričvrščene ključavnice na vratih. — Enaka nesreča je zadela v isti hiši nastanjenega trgovca g. Zentnerja. Tudi pri njem so vlomili zadnja vrata in mu ukradli iz trgovine vso gotovino ter razno blago: klobase, čokolado, moko in fini konjak. Z vso verjetnostjo se sodi, da je bilo vlomljeno okrog 10. ure zvečer; ob tem času je namreč stranka, ki stanuje v prvem nadstropju, slišala nekak hrup, ni pa bilo nikogar, ki bi šel pogledat, kaj se godi. Očividno so lopovi prišli s ponarejenimi ključi mirno skozi vežna vrata, ki so jih pu-

stili odprta, vdrli so pa v trgovino skozi vrata na dvorišču, tako da se na ulico ni moglo čuti. Čujemo, da je policija zločincem na sledu.

m Stopla in oklofutala sta se v nedeljo popoldne pred glavnim kolodvorom dva mesarja Celar in Pogorevc iz Pragerskega. Oba sta ovadena sodišču.

m Slabo se godi očividno prebivalcem v Avstriji, ker čez našo mejo prihajajo trumoma Avstrijci celo brez vseh dokumentov in iščejo služb. Tudi Madžarovi se zadnji čas veliko pojavljajo. Policija je vsled tega kontrolno poostrišla.

m Nastilnež. Ko je v nedeljo zvečer stražnik aretiral v Verinjski ulici nekoga hlapeca, ker je po ulici pel in razgrajal, jima je sledil neki Simon Dajčman iz Cvetlične ulice in prigo-varjal hlapecu, naj zbeži. Naenkrat je v Orožnovi ulici udaril stražnika z vso silo od zadaj v obraz, potem pa zbežal. Vendar so ga danes izsledili in oddali državnemu pravdnistvu.

m Češko blago za obleke itd. po nižanih cenah je dospelo. Prodaja se 10 odstotkov cene kot prejšnja zaloga. Glej današnji inserat tvrdke L. N. Šoštarčič v Aleksandrovi ulici 13.

m Trvdka Karničnik je znižala cene za 20% vsemu manufakturnemu in modnemu blagu. Opozarjamo na današnji oglas.

m Velika kavarna. Najmodernejša kavarna v Sloveniji. Na razpolago tu in inozemski listi. Eleganten Bar. — Dnevno koncerti.

Kultura in umetnost

x Dnevi našega življenja. Igrokaz v štirih dejanjih, spisal Leonid Andrejev, prevlel Osip Sest, režiral Joško Kovič, premijera v soboto 11. t. m. Leonid Andrejev je bil mariborski publiki znan že od poprej; pred par leti je igralo naše gledališče njegovo karakteristično dijaško dramo »Gaudeamus«. »Dnevi našega življenja« niso nič drugega nego nekaka predigra »Gaudeamusa«, čeprav so popolnoma zase zaokroženo dolo in boljše nego »Gaudeamus«. Dočim nam je v »Gaudeamusu« Andrejev podal le verno sliko, izrezek iz življenja ruskih visokošolcev, nam je v »Dnevih« podal veliko več, čeprav globlje misli ali ideje tudi v tem delu ni (nasprotje napram njegovim zgolj dejnim dramam), kos občutenega in soobčutenega preživetka. Radi tega so »Dnevi« najboljšje scenično delo Andrejeva. Slike v poedinah dejanjih so krasne, segajoče v srce, pretresujoče. Andrejev v tej drami probleme le postavlja, razrešuje jih ne; to prepušča gledalcu samemu — zato pa je tudi efekt tem večji, ker si končni razvojni ustvari lahko vsak sam po svojem lastnem okusu. Najlepše je pač idilično prvo dejanje na Vrabčjih gorah pred Moskvo. Holm, obraščen z drevjem, večer — in vesela družba študentov in študentk, prepevajočih svoje študentske pesmi, pripravljaj se o Nietzscheju, idealizmu, filistrstvu itd. itd. in opajajoč se s poezijo mladosti. Zadeti pravo razpoloženje tega dejanja ni lahko, toda našim igralcem in režiserju se je dokaj posrečilo, skoraj bolje nego ljubljanskim. To dejanje je bilo v vsakem oziru podano dobro. Videli smo sicer par trdih, prisiljenih kretanj, slišali par razkavih negotovih besed, toda to ni motilo. Najboljša sta pa bila pač g. Bratina (Onufrij) in g. Janko (Miška); g. Tepavcu bi svetovali, naj se vendar nekoliko potruditi, da ne bo govoril slovenščine po ruskem vzorcu, saj je, kolikor nam je znano, vendar Hrvat in ne Rus! Drugo dejanje — v parku — skli prvo ljubezensko srečo študenta Nikolaja Gluhovceva, ko izve, da je njegova oboževanka z Vrabčjih gor, Olga Nikolajevna — prostitutka, prostitutka po zahtevi lastne matere. To drugo dejanje je za idilo prvega pravi vihar, nevihta, polna bliskov. Igrano in inscenirano je bilo istotako dobro, čeprav g. Tomešič še ni docela dorasel za težko vlogo Nikolaja Gluhovceva. Docela dobro so rešili tu uloge gđ. Kraljeva (Olga), g. Bratina (Onufrij), Janko (Miška) in tudi gđ. Petkova (Evdokija Antonovna). Slab pa je bil policaj, ker je bil preveč karikiran. Tretje dejanje predstavlja dom Olge Nikolajevne in njene brezvestne matere; prepri med obema, prihod ogabnega

von Rankena; boj ljubezni v srcih Gluhovceva in Olge. Igra in režija je ostala na isti višini kakor v prvih dveh dejanjih. Gđ. Kraljeva (Olga) je briljirala, gđ. Petkova (Antonovna) je pokazala, da dobro napreduje, g. Grom (v. Ranken) je ustvaril pristen tip starega vojaškega zdravnika in tudi Tomašič (Gluhovcev) je nekako bolje zmagoval svojo pretežno vlogo. Omembe vredna je tu gđ. Suštarjeva (Anuška), katero je podala, čeprav je neznatna, z vso vnemo in zavzetostjo. Četrto dejanje — obupni ples življenja — je bilo nekak višek igre, posebno g. Bratina (Onufrij) in g. Kovič (Mirovov) sta stvarila v svojih vlogah umetniške celote; g. Tomešič (Gluhovcem) je bil v tem dejanju najboljši, pa tudi gđ. Kraljeva (Olga) in gđ. Petkova (Antonovna) sta doživljali in vsvarjali. Vtis je bil jako dober, celotna vprizoritvev lep napredek v vseh ozirih. Gledališče je bilo napolnjeno do dveh tretjin; zalibog pa je bilo pri predstavi tudi nekaj nedoraslih otrok in mladine za katero ta drama menda pač ni?

Naša obala i naše neuredjene luke.

(Piše Uskok.)

(Dalje.)

Željeznička pruga morala bi ići od strane Bakara (sa istoka), da može obkrcbiti sve gatove in krcavati robu.

Bakar je na glasu zbog svoje zdrave sladke vode, koje ima u izobilju, a i to je jedan od glavnih preduvjeta za izgradnju jedne moderne luke.

Na desno pred ulazom u Bakarski zaliv nalazi se Kraljevica. Tu je naše najveće, brodogradilište (podignuto god. 1910), na kojem se mogu graditi brodovi od 4000 tona sadržaja. Brodovi austro-ugarske ratne mornarice (kojih su nas naši »prijatelji« lišili); Novara, Helgoland, Saida (mali krstaši po 125 m dugi, 3500 tona sadržaja, 2560 konjskih sila i brzine od 27 morskih milja), ratni Tatra, Triglav, Orjen, Lika, Csepel, Balaton (torpedni zararači po 84 m dugi 850 tona sadržaja, 20.600 konjskih sila i brzine od 32 morske milje), te još neki drugi, sagradjeni su na brodogradilištu u Kraljevici. Već i radi tog brodogradilišta bila bi bakarska luka od velike važnosti za nas.

Druga luka koja bi došla u obzir i koja bi bila od velike važnosti i budućnosti je Split.*

Split leži upravo u sredini naše obale, najveći je naš primorski grad i najveća naša luka, a ima sve preduvjete da se razvije u modernu svjetsku luku. Sadašnja gradska luka leži na jugu prema splitskom kanalu, oko koje se je grad amfiteatralno nanizao. Do sada je ta luka zadovoljavala potrebama cjelokopnog prometa, te će i dalje moći, da služi za naš obalni promet, ali budućem trgovačkom prometu neće moći da udovolji, pošto je pretjesna i preprička, te onemogućuje pristajanje velikim oceanskim brodovima.

Najprikladnije mjesto za novu trgovačku luku je u solinsko-vranjičkom zalivu na sjevernoj strani grada. To je krasan zaliv od kakovih 4000 m duljine i 500 do 1200 širine u kojoj se već sada nalazi velika industrija. Tu se nalaze tri najveće dalmatinske tvornice cementa i sedam privatnih pristaništa, od kojih su nekoja znatnih dimenzija, te obkrcbljena sa svim modernim spravama za krcanje.

Solinsko-vranjički zaliv je od naravi zaklenjen od svih vjetrova a naročito od jugoistočnjaka (široko). Tu su najpovoljnije dubine za sidrišta, naime 11 do 20 m. Položaj je tako prikladan, da nebi trebalo mnogo nastipavati oko naravne obale, a o pravljenu umjetne obale u sred mora, poput »Molo longa« na Rijeci ne bi bilo ni govora. Bilo bi tu dosta prostora za centralni kolodvor, odakle bi se na sve strane djelili kolosjerci, zatim za skladišta, hangare, elevatore i sav drugi moderni uređjaj za hitro krcanje. U luci bilo bi oko 10 km obale, te bi moglo pristati oko 90 do 100 velikih parobroda. (Nastavit će se.)

* O Splitskoj luci napisao sam već jedan obširni članak u 107. broju »Tabora« (od 11. II. o. g.) pod naslovom »Split kao naša buduća luka«.

Ravnokar došla ga-
rantirano prvovrstna
svinjska mast v so-
dih po 100 kilogramov

Dnevno sveže pitane
goske, posamezne ali
pa tudi v večji mno-
žini na razpolago :-:

Prekajeno meso in slanino

dobiva po pošti in železnici naravnost iz tovarne
ter nudi po najnižjih dnevni cenah
tvrdka Vračarič in Šorn

Jurčičeva ulica 11.

2246

Več kolporterjev

starih nad 14 let, za večeruo razpečavanje naših dnev-
nikov, se išče. Poizvedbe v upravi lista.

HRVATSKI RJAVI PREM OG

IZ PREM OG OVNIKOV:

Ladanje	Din 33.—	} za 100 kg
Ključarovi	34.50	
Konjščina	36.—	
Zlatar-Bistrica	37.50	
Cerje Tužno	38.—	
Bukova drva zagorivo „	770.— za m ³	

franko stanovanje oddaja vsako množino
tvrdka

F. & A. UHER
veletrgovina z drvmi in premogom
Maribor, Slovenska 8
TELEFON 344

2233 6-2

Mala oznanila

Učenec za knjigovodstvo se
sprejme takoj. Hrana in stan-
ovanje mu je preskrbljeno.
Knjigovodna inštitucija Vilko
Weigl, Maribor, Jurčičeva ulica
št. 9. 2204 3-3

Uradnik, vešč vseh državnih
jezikov, išče postranskega za-
služka. Vzame delo tudi na
dom, kjer ga izvrši s pisalnim
strojem. Naslov v upravi pod
šifro „Uradnik“. 2247

Soba z hrano ali brez išče
bančni uradnik. Ponudbe se
prosi pod „Soba“ na upravo
2243 2-1

Vinograd, lepa solnčna lega,
1 1/2, orala, v celjskem okraju
blizu železnice, na prodaj. Po-
nudbe pod „Vinograd“ na
upravo. 2242 -1

Fekerijska, gozd, sadni vrt in
njive na lepem kraju ob glavni
cesti na prodaj. Cena 900.000
kron ter vse potrebščine za
obrt. Naslov se izve v upravi
lista. 2238 2-2

Dobro mleko se dobi v mle-
čarni Ivana Golob v Sloven-
ski ulici 16. 2237 10-2

Dve lepi sobi s pohištvom in
posebnim vhodom, v sredini
mešta in na prometnem kraju
se iščejo za takoj. Ponudbe
pod „Prometni centum“ na
upravo „Tabora“. 2211 4-3

Znižane cene! Bele srajce po
D 85.— prodaja samo B. Ve-
selinovič 1 Komp. Ma-
ribor, Gosposka ulica št. 26.
Znižane cene pri vsem blagu.
2199 10-3

Higijenična brivnica se vsem
priporoča. Prvovrstna pestrež-
ba Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva
ulica 9. 1850

PATRIA 2215 7-1

COGNAC
MEDICINAL
ZAGREB

Čisti vinski destilat
Dobiva se povsod!

Izjava.

Podpisani prekličem zaroko, sklenjeno z gdn.
Elko Janša iz Ljubljane oz. Brezij.

Stanko Habjanič
Maribor.

2244

Seno, slamo, drva, premog, žito,
krompir, sadje in druge delovne
pridelke kupuje in prodaja **ANDREJ**
OSET, Maribor, Aleksandrova cesta
št. 57. Telefon št. 88. 1328

Zameniam stanovanje

v Sodni ulici, obstoječe iz dveh
lepih čednih sob, kuhinje in
vsemi pritliklinami, z električno
razsvetljavo, za večje od treh do
štirih sob z električno razsvet-
ljavo, kjerkoli si boji v mestu
na levem bregu Drave. Naslov
se izve v upravi.

2218

VABILO

na

izredni občni zbor

Mariborske tiskarne d. d. v Mariboru

ki se vrši v ponedeljek 4. decembra 1922 ob 11. uri
dop. v ravnateljstvih prostorih tiskarne v Mariboru,
Jurčičeva ulica št. 4., I. nadstropje, z nastopnim
dnevni redom:

sklepanje o povišbi delniške glavnice
od 3.000.000 K na 5.000.000 K
in o načinu izdaje novih delnic.

Glasovalno pravico na občnem zboru imajo oni delničarji, ki naj-
kasneje 3 dni pred občnim zborom založijo delnice pri Slavenski
banki d. d. podružnica Maribor ali pa pri ravnateljstvu Mariborske
tiskarne d. d. v Mariboru. Vsakih 10 delnic daje pravico za en glas.
Glasovalno pravico na občnem zboru vsak delničar izvršuje osebno
ali pa po pooblaščenju, ki se izkaže s pooblastilom upravičenčevim.

V Mariboru, dne 11. novembra 1922.

Mariborska tiskarna d. d., Maribor

Hinko Pogačnik l. r.

Dr. Fr. Lipold l. r.

NAZNANILO.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prejel iz Češke
veliko množino blaga za perilo, oblike ter krojaške potrebščine,
katero je vsled znižanja mezd na Češkem in povišanja naše va-
lute približno 40 odstotkov ceneje kakor je bila prejšnja zaloga.
Tako se dobi n. pr. sedanje platno za perilo, 78 cm široko, za
K 44, fino sukno za damske kostume, 140 cm široko, po K 160,
moško sukno 140 cm široko po K 250. — Stari zalogi sem tudi
cene znižal tako, da je omogočeno tudi revnim slojem še poceni
nabaviti si obleko in vse druge potrebščine za zimo. Priporočam
nakup, dokler traja zaloga. 2236 6-2

J. N. Šoštarč, Maribor, Aleksandrova cesta 13.

NAZNANILO.

Čenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem se odločil, upoštevajoč nastale razmere vsled porastka
vrednosti dinarja

cene vsemu blagu za 20% znižati.

Vsakomur je dana možnost, se prepričati o zgoraj navedenem, ker je v moji trgovini cena na vsakem pred-
metu vidno označena, ter se bode pri nakupu ta cena znižala za 20% oziroma **plača stranka na blagajni 20%
manj kot znaša njen celoten račun.** Od tega popusta je izvzeto samo blago, došlo po 1. novembru, ker so cene
temu blagu določene itak že na podlagi današnje vrednosti dinarja, toraj je tudi to blago za 20% do 30% ceneje
kot dosedaj.

Zaloga manufakturnega blaga

za gospode

angleškega in češkega sukna

za dame

220 3-3

Največja izbira vseh vrst modnega blaga za gospode:

Perilo, samoveznice, klobuki, nogavice, evlji itd. vedno najnovejše v najboljši kakovosti.

JOSIP KARNIČNIK, Maribor, Gosposka ulica št. 15.